

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Ó-vár Vici-utca. 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. Vasárnap, Szerdán és Pénteken. Ara évneműdre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: soronkint 7 kr., minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL:

Kőszepetosa, STEIN J. könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A

„KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY“ 1861-dik évi folyamára.

Négy éve telik nemsokára, hogy e lap alulírott szerkesztése alatt áll. Az alkotmányunk alapjainak küzdőtelmet teljesen eltöltő sajtótörvények dacolási kardja alatt is folyvást kimondunk két eszmét, azt t. i. hogy a kormányok csak népeikkel együtt kormányozva lehetnek erősek, és azt, hogy egy birodalomnak, mely a régi Pannónia helyét tölti be, egyedüli középpontja levén Magyarország, e birodalom csak egy erős magyar királyság basisán állhat fenn. Ezelőtt másfél évvel mondtuk ki ez eszmét, s ma az egész európai sajtó vallja azt, sőt az uralkodó felség maga is ezen alapokon állítja fel némileg kormányzásának újabb programját.

De e program még csak kiindulási pont; az utóbbi tíz év politikája izekre szaggatá Magyarországot, hogy így tehetetlenül téve e királyságot, a különböző tartományi érdekek felgerjesztése által meggyújtotta az új államterv ellenzékét s szemben egy elgyengített Magyarországgal kivihesse a birodalmi centralizációt.

A magyar birodalom szétszaggatva is szerencsésen áll ki a tűzpróbát. Azon népek, kik egykor a magyarokkal egy trónmenyestet alatt szittak a szabadság légét, együtt tartottak most is a királyság alkotó nemzetével. Erdély magyar és székely népe rendíthetetlenül ragaszkodik a királyi korona szoros egységéhez s magát külön országnak többé csak képzelné sem tudhatja. És van okunk benső örömmel binni, hogy a nemes szász nemzet is testvéri csatlakozással kívánja osztani sorsunkat és meggyőződésünket.

Azon meggyőződésünk most erősebb mint valaha, hogy a királyi háznak csak egy egyesített Magyarország adhat erőt, míg ha ez egymással viszárgó apró tartományokra fog széttépetni, akkor az uralkodás Törökország elgyengülésének főokát fogadja el, s annak következményeitől tarthat.

Azon európai politikai események, melyeket szemlélünkben igekeztünk híven tolmácsolni és taglálni, csak most mutaták ki azon igazságot, hogy a kormányok ereje a nemzetekkel egyetértve megalapított alkotmányban és a népek közvéleményében van. Az újabb történelem fejlődésének alkalmával nem mellőztük el többször hivatkozni nemzeti önértéztinkre s királyi koronánk fontosságára az európai államrendszerben, és mindig teljesen meggyőltünk nyugodva nemzetünk jövője felett, nem féltünk s nem félünk attól, hogy a magyart bármilyen rendszer s bármilyen ellentörékvések megsemmisíthessék.

Benn hazánkban már 1848-ki intézvényeink által kifejlesztve láttuk azon szabadelvű irányt, melyet fiatal korunk óta vallottunk. Nemzetünk szabadelvűsége nem új; a magyar nemesség elejétől fogva magában hordá annak alapját. Ő harszott Zápolyáért a nemzeti önálló királyság eszméje mellett szemben az olygarehiával; ő harszott Bethlen Gábor és Rákóczi alatt a politikai és vallásos szabadsággal szemben a despotizmussal és hierarchiával, sőt megharcolt 1848-ban saját azon régi intézvényei ellen is, melyek a nép egy részét az alkotmányból kizárták, s kimondá a jogok és tartozások egyenlőségét, jogilag olvasztá magába az egész népet, melylyel testületének polypkarijai által már azelőtt is társadalmilag össze volt kapcsolva.

Ezen ép elem, mely a városok polgáraival s a népből kiemelkedett intelligenciával nemcsak baráti, de szorosabban családi összeköttetésekben is áll, mely a bocsorokos nemességek és székely földészekben a társadalom végrétegéig kiterjedett, míg másrésről intézvényeink természetét szerint nálánál jogosultabb rend kívált Erdélyben nem volt, s így azokat, kiknek fényét a nagy vagyon és történelmi jog emelte, szintugy csak magának, saját társadalmi teste felszínének mondhatá, s közte és e felszín közt senki sem merészelt szakadást kísérteni meg, míg intézvényeink sértetlen állottak; e nemesség mondjuk, mely központja az összes népnek, tüzhelye a szabadelvűségnek, közvetítője a nép különböző műveltségi rétegei közt az illő képességek szerint kiterjesztett jogegyenlőségnek; ez a mi politikai észlelődsünk középpontja, mint a melynek jogosultsága biztosíthatja a közös jogosultságot, jóléte a közös jólétet. Ez az, a melynek terén megállva, ősjogaink alapján testvérünknek mondhatjuk a lehatalmasabb urat, s az új jogegyenlőség alapján estvérünknek a legutolsó napszámost. Ez is, az is elég közel

van e központi erőhöz, hogy egyiránt szívére ölelhessen minden honpolgárt, és így kiáltson fel: legyen egy és oszthatatlan Árpád hazája a közös szabadság által, és senki, sem semmi érdek többé szét ne szaggassa azt. Eszerint mi az egyenjogúságot nem a magyar nemesség eszméjének megsemmisítésében, hanem e nemesség ősjogának census és műveltség alapján az összes népre való kiterjesztésében találjuk, mert ebben fekszik alkotmányos erők és ellentállási képességünk, s ezt az 1848. pozsoni gyűlés is így fogta fel.

Ezen irány az kiinn és benn, melyet lapunk által képviselni s alkalomszerint a felmerülő kérdésekhez képest érvényesíteni ohajtottunk és ohajtunk. Hazánk visszaalakulása, egyszersmind átalakulása, hol az eszmeforgalom ép oly szükséges, mint az állam anyagi kérdéseinek a pénzforgalom. A hírlapok feladata tájékoztatni, irányozni és kifejezni a közvéleményt, s ebben áll azoknak szükségessége, és szerepük naponta fontosabbá válik a mint a sajtószabadság nagyobb tért nyerend s a tárgyalások nyitabbak lehetnek.

Lapunkat hazánk közönsége évnegyedenként mind nagyobb mértékben karolta fel, miáltal azon öröndetes meggyőződést nyertük, hogy hazánkra nézve szükségessé válnak akkor is, midőn csak alig szólhatunk, s még inkább azok leszünk a mint mind nyitabban szólhatunk. Ezen meggyőződés arra kötelez, hogy folytassuk továbbra is e nemes szolgálatot. Előfizetőink száma ez utóbbi évnegyedben oda emelkedett, hogy a jövő év elején kezdve lapunkat hetenként négyszer fogjuk megjelentetni, az eddigi alakban és eddigi ár mellett, u. m.: vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton.

Mint hogy lapunk kizárólag az előfizetők részvételére támaszkodik, tisztelettel kérjük fel szellemi működésünk méltányolót részvételükkel továbbra is szerencsétlenség vállaltunkat. Mi nagy dolgokat nem ígérünk, egy vidéki lap körül csoportosuló részvét a legemelkedettebb állásban is kisebb, hogysémm annak alapjár nagyszerűségeket lehessen véghezvinni; de kitartó munkásságunkat teljes odaadással szenteljük azon feladatunknak, hogy a hazában józan eszméket képviselhesünk és terjesszünk.

A „K. Közlöny“ előfizetési ára mint eddig, ugy ezután is.

Egész évre	12 ft.
Félévre	6 „
Évnegyedre	3 „
Hónaponként	1 „

Az előfizetési pénzek Stein J. kőszepetzaei könyvkereskedésbe küldendők, hol a lapok teljes pontossággal megküldése azonnal elintézve lesz.

Kolozsvár, 1860. decz. 3-kán.

Dózsá Dániel,

mint a „K. Közlöny“ szerkesztője.

✕ **Tisztelt íróinkhoz és elváratainkhoz!** — Nemzetünk életében a legfontosabb napokat éljük, alkotmányos jogainknak visszahelyezése és átalakulása áll előttünk, melynek vajha megérthetők békés és szerencsés kifejlődését!

A nagy célra, mely nemzetünk előtt áll, szükséges, hogy összetett vállakkal törekedjünk, s mintán a nemzet politikai fejlődésének legfőbb tényezői az eszmék, az organumok feladata, hogy az eszmék összegyűjtése központosítása által képviseljék a nemzet közvéleményét.

Talán nemsokára megérjük azt az időt, hogy megyehatóságaink újból életbelépnek, s a lelkek szabadabban foglalkozhatnak a haza szent ügyeivel. Ki tagadhatná meg, hogy már is nagy mozgalom ment véghez az eszmékben, ki tagadhatná, hogy már is a jövő alkotmányos élet előkészítői is kedélyeinkben új ruganyosságot lehet észrevenni?

Eszmék és tények állanak előttünk, melyeknek kölcsönös kicserélése s köztudomásra juttatása által tükörözhetjük vissza az újra megpendülő nemzeti életet.

E fontos szempillantásban remények közt ragadjuk meg az alkalmat, felkérni érdemes munkatársainkat s hazánk jobb tehetségeit, hogy szíves közreműködésük által tegyék képessé lapunkat, feladatának minél pontosabb teljesítésére. A haza áldása fog lebegni honfias fáradozásuk felett. — Kolozsvár, decz. 2-kán, 1860.

Dózsá Dániel.

✕ A főispáni utasítások a mint röviden említettük, kiadtak, most adjuk az egész utasítást. Ezen utasításokról nem mondhatjuk, hogy nálunk is kedvezőbb fogadtattak volna mint Pesten, itt is mint amott, nem gyéren merült fel azon kérdés: lehető-e ily utasítás mellett ama hivatalokat elfogadni, itt is mint Pesten legnagyobb kedvetlenséget okozott az utasítás 11-, 12- és 13-dik pontja. De még ennél is fontosabb az, hogy míg az 1848-ki pozsoni XVI-dik t.-czikk a

megyei bizottmányt egy közgyűlés által határozta felállítani, melyben szavazattal bírnak mindazok, kik addig is azzal bírtak s azokon kívül az egyes községek által küldött képviselők; most a főispáni utasítás 3-dik pontjában csak annyit van mondva, hogy a főispán a megye tekintélyesb, különböző rendű férfiával értekezék, s azokkal egyetértve állítsa fel a bizottmányt; következésképp egész megbecsülhetlen municipalis jogunk képviselője a főispáni tetszés szerint választott egyénekre lesz bízva, holott a fennemlített pozsoni t.-czikk tisztán rendelkezik, sőt ha ez idők szerint közgyűléseket tartani nem tanácsos, élnek még az 1848-ki bizottmányok tagjai nagyobb részint, s azoknak csak kiegészítéséről kellett volna intézkedni. A „P. Lloyd“ szerint nagy viták folytak Pesten, ha nem volna-e jobb az egész utasítást visszautalni s így az autonóm szervezésnek utját vágni? Pesten e részben előtanácskozás volt s ugy alakultak a nézetek, hogy a megye az 1848-ki törvényektől el nem tér, kívánja, hogy a megye naggyűlése decz. 10-re tüsszessék ki, melyre a községek is képviselőik által meghívatnak. Ezen közgyűlés fogja a bizottmány életben nem lévő tagjait új választás által kiegészíteni, s e gyűlés határozandja el ha hajlandó-e az új szervezethez bocsátkozni? — Így állanak a nézete e tárgy körül, s most közöljük a főispáni utasítást, megjegyezve, hogy az csakugyan ideiglenes:

1. Mintán a vármegyék határolása és kiterjedése, a f. év okt. 20-diki legmagasabb leirat által visszaállítottak: a főispánok feladata leendő, az illető vármegyék régi határaitnak visszaállítását, kölcsönös egyezkedés útján eszközölni.

2. Mig majd a magyar törvényhozás a megyei szervezet iránt intézkedni fog, minden megyében egy állandó bizottmány fogja a tanácskozmányi jogot gyakorolni, ezen utasítások határain s a megye tekintélyén belül.

3. A megyei bizottmányok föllállítását illetőleg, a főispán mindenek előtt a legtekintélyesebb s minden osztályt s érdeket képviselő férfiakkal értekezni fog a bizottmányi tagok száma iránt, s azokkal egyetértve a bizottmányt konstituálni fogja, mely a tagoknak netalán szükségelendő szaporítása esetére, ez utasítás szerint fog eljárni.

4. A bizottmány a legkisebb megyékben legalább 50, s minden megyében legfeljebb 400 tagból állhat.

5. A bizottmány oly módon állítatik össze, hogy abban minden tekintet nélkül a vallásra, — rang, születés, birtok, értelmiség, s ipar, szóval — a megyei lakosok összessége illőleg képviselve legyen.

6. A főispán ez utasításokat közölni fogja a megyei bizottmánnyal, s annak első ülésében az eskü azzeddig, százados szokás szerinti alakban letéteti, s ez időtől fogva az új hivatalnokok hivatalba léptökig, a jelenlegi hivatalnokok fölött törvényes tekintélyt gyakorlandja.

7. A főispán a bizottmánnyal egyetértőleg fogja a megye hivatalnokai testületét szervezni. Állani fog az: Alispánok, jegyzők, szolgabírák, s esküttekből, a belső megyei igazgatás szükségéhez képest vagy annyi számmal mint 1848-ban volt, vagy kevesebből — végre egy pénz- s egy levéltárnokból.

8. E hivatalnokok az 1848 előtti szokásban volt esküformája szerint föleskettetnek, — a főispán a névsort fölterjeszti a m. kir. helytartótanácsnak s intézkedik, hogy a közigazgatási ügyek vezetése az új hivatalnokok kezébe menjen át; miután ez megtörtént, a főispán a több alkalmazandót a bizottmánnyal egyetértőleg, a szükségekhez képest nevezi ki.

9. Az új hivatalnokok az 1848-éltői megyei fizetések kapják a főispán utalványozásával azon naptól kezdve, melyen hivatalukba tényleg beléptek. Ha egyébiránt a megyei bizottmány a hivatalnokok fizetését a megváltozott körviszonyok szükségleteihez képest módosítani akarná, — ez iránti véleményét a magyar helytartótanács elé fölterjesztheti, hogy az illetékek az igazság s méltányosság elve szerint szabályozhatassanak.

10. Valamint ezeket, ugy más közigazgatási szükségletekre vonatkozó költségvetéseket a megyei bizottmány 6 hónap alatt elkészítendő, s a magyar k. helytartótanács elé terjesztendő, hol azok megállapítottak: az illető összeg aztán az országgyűlés végleges elhatározására a főispán utalványára, ideiglenesen a kincstárból az országos alapnak előlegezés gyanánt kiszolgáltatják, s ez utóbbi azt évnegyedenként a megyei pénztárnok kezébe luttatja, ki e fölött a megyének rendesen számolni tartozik.

11. A főispánok az egyenes adók ügyeit illetőleg, a pénzügyi hatóságokkal azon viszonyba lépnek, mely ezek s az eddigi megyei közigazgatás köré fennállott.

12. A büntető, polgári és urbéri törvényszékek szervezete jelen állapotban marad — a k. fiskus kinevezése is függően marad mindaddig, míg az oet. 20-ki legmagasabb diploma értelmében az országbírói választmány a magyar törvénykezés szervezetére vonatkozó kérdésekre, javaslatait fölterjesztendő. Időközileg tehát a nevezett törvényszékek hivatalos működésüket folytatni fogják. Azon törvényszéki tagokat illetőleg, kik a megyei népesség nyelvét s nevezetesen a magyart nem bírják, valamint a szükségelt személyzet kiegészítését illetőleg, a főispán jelentésére a magyar udv. cancellariához, intézkedés fog tétetni, hogy az illető helyek a törvényszékek szervezése is alkalmas, benszültött egyénekkel betölthessenek.

13. Az új szolgabírák, a működési körükbe tartozó pörökben s minden törvénykezési ügyben hivataltársaik, s az esküttekkel együtt, az általános polgári s büntető törvénykönyv szerint fognak eljárni, s mint törvénykezési segédszemélyzet, a főispán törvényszékek utasításait követik, s annak idejében

✎ Lapjainkból egyes számok is kaphatók s új krajezárijával Stein J. könyvkereskedésében.

— (Gyászjelentés.) Hallerkői gróf Haller Gáborné született kassói báró Bornemisza József maga és leánya gróf Haller Franciska nevében keseredett szívvel jelenti szeretett férje s illetőleg édes atya hallerkői gróf Halter Gábornak folyó hó 2-dikán estvél 7 órakor szélhűtés által élete 48-dik, házasságuk 17-dik évében történt szomorító halálát. Földi részei folyó hó 4-én déli 11 órakor piacszori házában egész csendességben beszenteltetvén a szász-fenesi köztemetőbe örök nyugalomra fognak elhelyeztetni, lelkiért pedig folyó hó 5-kén reggeli 10 órakor a tiszt. kegyes rendűek templomában engesztelő áldozatok tartatni. Kolozsvárt, december 3-án, 1860.

— Tordán mult hó 24-én érdekes temetés volt. Lutheranus lelkész Goldsmidt Mihály 75 éves agy 22-kén jobblétre költözvén, egyházközsége a ref. lelkész Miklós Miklós urat hívta fel a végtszettel teljesítésre. Az érdekes lelkész azzal a város összes lelkészeit hívta meg, bajtársuk végtszettelének megadására, s annak bebizonyítására hogy e szép hon fia habár nem egy nyelven vannak, s nem egy templomba járnak, de szeretik egymást jó s bal sorsban az üdvözítő tanai szerint. Öreg bajtársuk koporsóját két rom. katolikus lelkész, a görög egyesültek esperese, a görögök, egységhívők, és református lelkészek vitték a sírkertbe, miután Miklós Miklós ur kiszolgáltatta a szomorú végtszettelét. A gyászban is volt egy szívmelő egy örven-dezető: a vallásfelekezetek e fölséges egyetértése!

— Várad ur, kiről említettük, hogy a dévai templom felirata felett értekezést tartott, a muzeum gyűlése alkalmával hozzákn írott levelében úgy nyilatkozik, hogy nem találja Torma Károly barátunk által döntő okokkal bemutatva azt, hogy a felirat a 16-dik századból kelt volna, míg az a helyszínen alaposan meg nem vizsgálják. Tehát felfüggeszteni kéri a közönség ítéletét.

— Benedek tábornagyától közelebből napiparancs jelent meg Veronában, melyben többek közt megírja hogy a tiszték igen sokat foglalkoznak politikával, holott, a katonának csak egy politikai hitvallása lehet: t. i. esküje.

— Az ősz Bémer László, volt köztisztviselő nagyrásád püspök, mint a „M. S.” értesült, tyrolai fogságából nov. 19-én megérkezett egykori székhelyére, hol a lakosság részéről a legmelegebb örömmünnyilvánlatok fogadták. Estére fáklátszane volt számára tervezve.

— Az esztergami tanácsközmény tagjai névsora erősitve nov. 29-én Esztergamba megküldetett.

— A csinos kiállításban megjelent „Korunk” telegramja szerint Pesten demonstráció volt dec. 2-kán este; a dohány boltoktól a sasokat leverték, a rendet a katonaság állította vissza.

POLITIKAI HIREK.

— A „Tr. Ztg.”-ban olvassuk: „Már régen kimondottuk, hogy Milano azon középpont, honnét a forradalom — saját és idegen érdekében — terjesztetik. Csak vissza kell emlékezni, az itt fennállott római és szicíliai forradalmi választmányokra, s tekintetbe kell venni a jelenleg is ott székelő velencei és déltiroliakat. De soha sem volt ebbeli nézetünk helyessége oly annyira megczáfolva mint most, midőn a forradalmi elemek óriásharcra készültek elő, a legitimitás elve ellen. Még lehetetlen volt azt elfeledni, hogy nemrég — a forradalom szolgálatában álló lapok s a Tuillériai közlőnyei — azon fenyegetést harsogták szét a világba, miszerint Franciaország, s illetőleg Italia, — a legitimitás netalán létre jövő koalíciójának, általános forradalmak által lépénd elenélbe; továbbá lehetetlen vissza nem emlékezni azon rőpiratokra, melyek ezen tételt a legkövetkezőbb oldalról taglalták: ámdé már most nemcsak szándékban él ama terv, hanem azon egész programnak egész terjedelmében kiviteléhez akarnak fogni. Ki ne emlékeznék Kossuthnak néhány hét előtt Párisban és Turinban tett utjáról, s több napi tartózkodásáról Lombardiában! Később következett Magyarország felszabadításának ünnepélyes kikiáltása Garibaldi által. E tervvel végre egészen nyíltan léptek föl s annak kivitelén dolgoznak. Mióta az itteni forradalmi választmány állandónak nyilvánította magát, — Milano tartózkodásihelye a magyar és lengyel emigráció legkitűnőbb tagjainak; s folytonos értekezletek tartatnak ezek — és a forradalmi bizottmány közt, mely értekezletekben Beretta uron kívül (ki egyuttal kormányának képviselője) még francia ügynőkök stóbb moldva-oláh bojár is részt vesz. Itt pedig nem kevesebbről van szó, mint forradalom előkészítéséről mindenütt, a hol arra éppen szükség van. A Kossuth, Garibaldi, Cavour s a Tuillériakkal folyamatban levő sürgönyváltás félbeszakítatlanul üzetik, s ezen különböző tényezők megbízottai szünetnélküli mozgásban vannak. Ha egyszer az előkészületek annyira haladtak, hogy teljes megállapodás jó az illetők közt létre: akkor a szerződvény maguk az egyes vezetők által ratificáltatni fog; éppen ezért, Kossuth, Garibaldi és mások legközelebb bekövetkezendő találkozására bizonyosnak tartatik. Egyelőre, a Velence elleni támadás megkísérlése s Magyarország föllázítása tervezetlik; a többi majd a körülményektől fog függeni.”

— Az „A. Allg. Ztg.” Milano-ból következőkről értesül: „Tudni akarja ön, hol tartózkodik jelenleg Garibaldi? Azt hiszi, hogy Caprerában? Nem; ő itt van Milanóban, és pedig Beretta syndicus házában. Azonban a világra nézve ő nem látható, s csak tegnap is (22-kén) egy tisztességes ember a rendőrség által befogatott, mivel a kávéházban azt merte mondani, hogy ő Garibaldit Milanóban látta. A volt diktator már néhány nap óta van

itt, egy francia mérnököt kíséretében, még pedig ez utóbbi nem olyan, ki Nápolyban alatta szolgált volna, hanem a ki valószággal francia hadseregbeli tiszt. Tűr tábornok is itt van. Ezen emberek viselete valami rejtélyteljes. Nagy sensációt okozott itt D. orosz tábornok föllépése, ki teljes diszegenruhában jelent meg s még az itteni helyőrség fölött szemlét is tartott. Az a kérdés merül föl: mint tehetett ilyesmit oly hatalom tábornoka, melynek diplomatiái összeköttetése Piemonttal meg van szákítva?”

Tűr tábornok e hó 20-án Milanoból egy kiáltványt intézett a magyar emigrációhoz, tudtára adva ennek, miszerint ő elhatározta, a magyar legio reorganisációját elővenni. A kormány e tervet helyeselte, s a reorganisatio helyéül Nola várost tűzte ki. Ő tehát felhívja mindazon honfitársait, kik a magyar legióban szolgálatot vállalni szándékoznak, — hogy a párisi vagy turini forradalmi választmány által, összeköttetésbe helyezték magukat a legio Nólában székelő főparancsnokságával, mely meg van bízva, az illető önkényesek fölvételére s elszállítására a szükséges intézkedéseket megtenni.

— A „Hamb. B. II.” bécsi levelezője úgy véli, hogy a pápára nézve Párisban eldöntött határozatok várhatók. Az Angliávali szövetségből következik, hogy a francia foglalásnak Rómának meg kell szűnni: de Párisban érzik annak is okvetlen szükségességét, hogy a sz. atya személye a francia befolyás alól ne legyen kivonva. Nem kevesebb forog fenn tehát e perczben, mint eldöntése azon kérdésnek, hogy IX. Pius önkényt menjen-e francia földre, vagy rendkívüli rendszabályok alkalmazása folytán, s Morny gróf küldetése ezzel összefüggésbe állana.

— Garibaldi-nak — olvassuk az „A. A. Z.”-ban — bucsuja bajtársaihoz, így hangzott: „Készen tartások magatokat, a jövő év elejére, a midőn műnkünk bevégezéséhez fogjuk vészrelni.” Piemont nyíltan kimondja, hogy Velence lesz legközelebbi annexiójának tárgya, — s Franciaország fedezi hátát, a mennyiben Ausztriát az alkalmas pillanatban támadástól visszatartóztatja s Lombardia visszafoglalásától mindenesetre eltiltja. Ekkép Szárdinia a háboru által csak nyherhet, de nem vesztet mindaddig, míg Franciaország hatalmi tulsulya fennmarad. A háboru ily körülmények közt — emberi számítás azerint — elkerülhetlen. Napoleon, Cavour s velők összeköttetésben Garibaldi, a viszonyokat nagyban s kicsiben terveik elérésére felhasználják, s éppen a körülmények öszhangjának ügyes felhasználása által elérik azt, a mire czéloznak. S ki hunyhatja be szemét akkor, midőn az olasz kérdés mellett egy rajnai s egy török is megpendített, melyeknek fejlődése már odáig jutott, hogy Franciaország a beteg embert Syriában seregével lebilincselve tartja, mialatt Bolgárorszában mint az ottani egyházi mozgalom védnöke, Törökország európai birtokai is belemarkol? A jövő 1861. év tavaszán, a merész nizzardo (Garibaldi), miután a kecskeszigeten fáradalmiból felüdült, — mint 1860-ban Szciziliában — hirdeten Dalmatia délrészén fog teremni, s Montenegróra támaszkodva, betörni, vagy ha az ausztriaiak itt nagyszám-mal fogadnák, akkor erődek megkerülésével Albániában kikötni, a már rég előkészített forradalmat Szerb-, Bos-, nyák- s Bolgárorszában felszítani, s e tartományok harcias lakosaitól gyámolítva, Slavonián át Magyarországra hatolni. Mialatt a németek egy Magyarország fölöl jöhető veszélyre nem is gondolnak, a mennyiben azon képzelődésben élnek, hogy ezen ország függetlenül meg nem állhat s ekkép természeti szükség Nemetszághoz s Ausztriához fűzi: addig az ausztriai és török tartományokból talán megalakul a dunai állam, melynek Magyarország fogja képezni középpontját, — s ez által Nemetszághoz keletere kelet felé megnyitva leend. Ezen dunai állam — a magyar emigráció s az egész haladó magyar pártnak — terve, s ez azért veti el a régi alkotmány visszaállítását magától, mert benne messzeterjedő terveinek akadékat látja. A „R. d. d. M.” ezt ábrándak gunyolhatja; de még csak egy év előtt is rajongónak tartották azt, ki Nápolyban Garibaldi által meghódítását legközelebb bekövetkezendőnek jósolta; s hogy Törökország legalább is annyira meg van érve a felbomláshoz, mint Italia az egyesüléshez, azt még sem fogja tagadni senki. Mialatt így Ausztria, a titkos francia védnökség által előidézett forradalomtól megtámadatik, ugyanakkor s ugyanazon párfogás szárnyai alatt Szárdinia Velencét támadja meg, — s ha keleten a magyar-török forradalom győzött, akkor Velence, Triest, déli Tyrol s Friaul is, az olasz királysághoz fognak csatoltatni. — Még most ugyan nem kétségtelen, hogy mindaz szükségkép beteljesedik, a mit a rajnaparti uralkodó tervez. De hogy ily tervek csakugyan léteznek — az eléggé világos. Mialatt Ausztria egészben gyöngévé lett, s Törökország vonaglik, — Magyarország erősen érzi magát, s Kossuth és Klapka a nyugat, dél és kelet forradalmi vállalatiban, közvetítőszerepet játszanak Tirolban, Stíría és Karinthiában nagyon elterjedt s nem csekély viszhangra talált azon hír, hogy e tartományok Ausztria megbukása után Bajorországhoz, Cseh- s Morvaország pedig Szászországhoz fognak esni. Aztán

biheti-e valaki, hogy az új dunai állam trónja az ausztriai császári családnak van szánya? Sokkal valószínűbb, hogy — Napoleon egy régi terve szerint, — csak az ausztriai főhercegség fogna neki megmaradni. (?) De továbbá, azon dunai állam aligha ki nem fogna terjesztetni kezeit a szomszéd tartományok birtokára is, úgy hogy délen Stíríát és Kraint, északon Morvát és Szcizíát is magába olvasztaná; mialatt Nemetszághoz gyöngébbé válnék, mint valaha.”

A „Vaterland”-nak Milanoból írják, hogy az ottani forradalmi bizottmány üléseit állandónak nyilatkoztatta ki, a mi azt jelenti, hogy sok az, a miről tanácskoznia kell. Piemont pedig úgy fegyverkezik, az említett lap szerint, — mintha a világot akarná meghódítani.

— Némely lapok azt a hírt hozták, hogy Bach báró Rómát elhagyja, mások, hogy már el is hagyta, s Bécsbe várják. De „A. C.” szerint, Bach báró nem csak nem érkezett Bécsbe, de sőt nem is várják oda, s így a bárónak az örök városban lesz maradása, ha nem örökre is, de a meddig csak lehet. (Legújabb hír szerint Rómából visszahívták.)

— Milano, nov. 27. Ma a „Perseveranza” Turinból 26-ról jelenti: A miniszteri tanács elfogadta Farini indítványát, az olasz államnak autonom igazgatással ellátott különböző vidékekre új felosztása iránt. Az e tárgybani vita az új olasz parlamentre fog hagyatni.

— Páris, nov. 24. A „Vaterl.” megírja, hogy miképen készülnek Napoleon császár tervei. Éjfélt után

— ugymond — szivarfüstnél szokta a császár legbizalmasabb egy-két tábornokával egyszer-mászor, rendes hallgatagságot megtörni, s ilyenkor legtitkosabb terveit fölleplezi. Espinasse tbk, ki az olasz hadjáratban elesett, szintén ezen választottak közül való volt. Ő jóval előbb megmondá barátainak, hogy az olasz hadjárat nem fog két hónapnál tovább tartani, s hogy a császár megállapodik a várnégyszög előtt, mert — mint ő mrga mondá — nem akarja nagybátyja művét feldoljni. Ugyanazon bizalmas körben beszélgettek már a Rajna-kérdésről is. „Ha eljő az ideje — mondá ezen alkalommal az egyik jelenvolt tábornok — számolhat rá fölséged, hogy a meghódítás és bekebelezés nem leend hadseregének nehéz munka, s hogy mi a poroszokat tábori sipkáikkal is elkergetjük. Majd ha az osztrák hadsereg Piemonttal lesz elfoglalva, a Rajna ellen fordulni, a poroszoktól, kiket tábori sipkákkal akarnak megkergetni, ezen tartományokat elvenni, ott rettenetesen befészkelődni, s Európát saját magánál otthon elvárni, — ez azon terv, melyről folyton-folyvást beszélgetnek ama bizalmas körben.

— A reformok, melyekkel Napoleon a világot újra meglepte, párisi hírek szerint még bővebb kiterjedést nyelendek t. i. a megintési rendszernek a sajtóban eltörése és azon visszaélés megszüntetése által, hogy a követjelölteket a kormány neveze ki: az említett reformoknak biztosabb alapot kölcsönöz. Mondják hogy az engedmények egyenesen a császártól kerülnek ki, hogy ezt tanácsosai előtt megfoghatóvá tegye, hivatkozott az olasz forradalomra és azon hatásra, mit ez a politikai eszmékre Európaszerte gyakorolt. Morny dolgozta ki az ide vonatkozó jelentést. A londoni követséget ugyanő visszautasította és így arra Flahaut van kinevezve.

— A „Herald” e hó 32-ki számában többi közt így elmélkedik: „Az olasz fölsziget legészakibb pontjától, annak legdélibb csucsig, — Velence megszábadításáért buzgó ima zeng. Nem csak Velencének, de Magyarország-nak is föl kell láztatni. (?) Az angol szabadelvű sajtó, ezen imát viszhangoztatja; maga a „Times” is Ausztria halottálat harsogja s csaknem magát a hónapot és napot is meghatározza, midőn majd Italia boszuja ki fog elégettetni.”

— A lapok egyhangu tudósítása szerént Kuz a fededelem a szárd kormányval s általában Olaszországgal igen szoros viszonyban van, s ez mint a „D. A. Z.” írja Bécsben nem ismeretlen dolog, de nem is oly közönbös. Rechberg gróf egy jegyzékben a Portánál panaszt emelt volna a hoszpodár ellenséges magaviselete ellen Ausztria irányában. A Porta e jegyzékben fölszólítottaték fölsőbb-ségi hatalmával fogva odaműködni, hogy Moldva és Oláhország fejedelme ezen eljárása meggátoltassék.

Az orosz határszélekről ismét harcias hírek szállonganak. Lengyelországban a csapatmozgalmak folyvást tartanak. Mindig nagyobb gyalogsági tömegek mozognak a határok felé; a lovasság és tüzérség pedig dél felé küldetik.

— Orosz-Lengyelország lublini kerületében nemrég befogtak egy embert azért, mivel ez a parasztokat izgatta, a mennyiben elhítette velők, hogy Garibaldi, ki Italiában már végzett, most egyenesen Lengyelország megszábadítására fogkiindulni: azért ne is fizessenek adót, s ujoncokat se adjanak. Így biztatta őket. És csakugyan átalános el van ott terjedve azon hit, hogy a forradalom Italiából Magyarországra, s innét Lengyelországra fog áttűtetni.

Ujabbak. — Gaetából nov. 25-ről jelentik: Számos család d' Ischia szigetére menekül. A piemontiak gyakran támadnak; a bombázás nagy erélyvel foly.

— Délolaszországban a rend és nyugalom tökéletesen helyre van állítva. Ferenc királynak Gaetából Rómába, s Victor Emanuelnek Palermóba utazását mindennap várják. — Cavour igen jó tudósításokat kapott Párisból: a francia politika legközelebb elhatározó fordulatot fog venni Olaszország javára.

Bizonyos „dunai confederatióról” kezdenek beszélni, mely a dunai fejedelemségekből és Szerbiából fenyegethet Ausztriát, és a melyben állítólag Magyar- és Tóthországnak is nagy szerep volna szánva. (?)

Hg. Murat Lucian egy olasz hűhez intézett iratában érvényesíti a nápolyi korona iránti jogait; reményét egy federatív államra alapítja. — Ama piemontiak, kik Terracinát megszállva tarták, azt egy Párisból érkezett jegyzék folytán ismét elhagyták.

— Nápolyból távirják nov. 29-ről: Tegnap itt egy demonstratio nyomtatott el.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

BÉCSI BÖRZE december 1-sőjén.

	Állam-adósság.	pénzben	áruban		pénzben	áruban
5%-os nemzeti kölcsön	100 frt.	76.80	77.—	Ausztr. államvaspálya	280.50	281.50
5%-os metalliques	100 frt.	65.10	65.20	Nyugati vasut	184.—	184.50
Földterhermentesítések.				Pardubitz vasut	111.—	111.50
5%-os magyarországi	100 frt.	67.—	67.75	Tiszai vasut	147.—	147.—
5%-os bánsági, horvát és sláv	100 frt.	65.50	66.—	Déli vaspálya 60% (ex div.)	191.—	192.—
5%-os erdélyi	100 frt.	64.25	64.50	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	148.25	149.75
Sorsjegyek.				Graz-Köflachi	105.—	110.—
Triest-i db.	100 ft pp.	112.—	113.—	N.-Szombati 1-ső kibocsátás	20.—	22.—
Dunagőzhajoz. tars. darabja	100 ft pp.	94.25	94.75	N.-Szombati 2-ik kibocsátás	60.—	65.—
Budai városközség db.	40 ft a. e.	36.—	36.50	Váltók (devisek)		
Eszterházy	40 ft pp.	86.50	87.—	Három hónapra.		
Salm	40 ft pp.	38.—	38.50	Amsterdam 100 holl. ft (86 ft 52 kr a. e.) 3%	—	—
Pálffy	40 ft pp.	36.25	36.50	Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 1/2%	118.25	118.50
Clary	40 ft pp.	36.50	37.—	Berlin 100 tallér (150 ft ausztr. értékb.) 4%	—	—
St. Genois	40 ft pp.	37.—	37.25	M. Frankfurt 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3%	118.75	119.—
Windischgrätz	20 ft pp.	22.—	22.25	Hamburg 100 márk-bankó ft (75 ft 85 kr) 2 1/2%	105.—	105.25
Waldstein	20 ft pp.	26.—	26.25	London 10 font sterling (100 ft 23 1/4 kr) 4 1/2%	138.50	138.75
Keglevich	10 ft pp.	14.—	14.25	Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 1/2%	55.10	55.20
Részvények.				Pénznekem.		
Nemzeti bank ex div.)		739.—	741.—	Korona	19.—	—
Hitelintézet 200 frt.		172.50	172.70	Császári arany	6.56	—
Alsó-ausztriai esc. bank 500 frt.		554.—	556.—	Reczés arany	6.55	—
Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.		398.—	400.—	Napoleon's d'or	11.06	—
Triest-i Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.		140.—	150.—	Orosz imperiale	11.30	—
Budapesti lánczid 500 ft pp.		388.—	392.—	Ezüst	138.50	—
Éjszakai vasut		195.—	195.20	A nemzeti kölcsön papir szelvényei	38.75	—

H I R D E T É S E K.

NEM HIVATALOS.

(1171) (1-3) Árverési Hirdetmény.

A károly-fejérvári cs. k. Genie-Directio tartományi m. kat. főparancsnokságnak idej. november 3-ikáról 9. szám alatt kelt rendelete nyomán czennel közludomásra juttatik, hogy csütörtökön, f. december hó 13-án délelőtti 9 órakor a fellegrvári kocsmárlás, azaz étel és ital árul s joga a jövő 1861-ik év január 1-től az 1863-ik év december utolsó napjáig, közár. verés után haszonbérbe fog adatni, a cs. k. t. parancsnokságnak a Trencsinváron a Weichselbraunféle háznál lévő iródájában.

(1173) (1-3) Eladó széna.

Pusztá-csánban kétszáz szekér legjobb széna eladó. Értekezhetni felőle Koppándan a gazdatisznél.

(1172) (1-3) Haszonbér.

Mlgs. gróf Bethlen Pálné bethleni részjóságá haszonbérbe adandó a következő Szt. György napjától kezdve több évre. Értekezhetni Bethlen jóság felügyelő Enyedi Istvánnál

(1169) (3-3) Hirdetmény.

Alsó Fejérvármegyében, jelenleg N Enyedi járásban Oláh Lapádon egy birtok rész, mely all egy udvarházzal s más épületekkel ellátott telekből, ahhoz tartozó szántó, kaszáló, szőlő és erdőkből, örök áron eladó. A terület mennyiségére útmutatásul szolgál a helységben meglévő birtok iv. Az eladandó birtok áráról s egyéb körülményekről értekezni lehet N. Enyeden tekintetes Fosztió Ferencz urnál.

CSAPÓ SÁNDOR

nürnbergi és dival-áru kereskedésében
a legkülönbözőbb
KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI AJÁNDÉK-CZIKKEK,
nagy választékban
GYERMEK-JÁTEKOK
határozott de most is elismert olcsó áron
kaphatók.

CSAPÓ SÁNDOR.

(1115) (6-12) Kolozsvártt KOZÁK EDE fűszerkereskedésében mindig friss minőségben kapható:

Az általános kedvelt s orvosilag sikerrel elismert
STEIER FÜNED V
mell betegeknek.

Használati utasítással együtt, egy üveg ára 87 kr., két üveg bepakolása 20 kr.

Krombholz orvostudor
GYOMOR-LIKÖR.

Ez oly szerencsésen összeegyeztetett vegyület gyógyerejű növényekből készül és különösen az emésztő szervekre igen jó hatású, ajánlható pedig üdvös kísérőnek vadászaton, hegységi kirándulásokon és uton, és mint gyomormelegítő igen jótékonyan foly be az egészségre.
Egy üveg ára 52 kr., két üveg bepakolása 20 kr.

ENGELHOFFER G. J.

gyógyerejű havasi növényekből készült izom- és ideg-essentiája.

Külső használatra csúszos arc- és izfájdalmak, fejfájás, szedülés, fulzugás, keresztesont-fájdalmak, tagok gyengesége, főleg nagy megerőltetés és nagy nyenetek után, általános testgyengeség, oldal-nyílalás, aranyer bántás talmak ellen, és különösen alkatrészek gyengülése ellen.

Az izom- és ideg-essentia, egy üveggel 1 ujírtért,
használati utasítással együtt, valódián egyedül kapható:

Kolozsvártt Kozák Ede fűszerkereskedésében.

Ditmar R. raktára

Moderateur lámpák

Csapó Sándor

kereskedésében gyári áron kaphatók.

Moderateur lámpaolaj

TAUFFER FERENCZ

fűszerkereskedésében.

Ditmar R. raktára

(1143) | 25 11 1860. |

Cs. kir. szabad. általán kedvelt

ANATHERIN-SZÁJVIZ.

Ára 1 frt 40 kr o. é.

Ezen tíz év óta használatban lévő szájviz a fog- és szájrészekre nézve mint egyike a legjobb óvszereknek bizonyult be, magas és főfüráságok által toilette-eszközül használtatik, névszerint pedig a legkitűnőbb orvosi egyeniségek által számos bizonyítványokkal helyeseltetvén, minden további dicséretés fölösleges. Található Bécs minden gyógyszeráriában ugyanazon árért.

FOG-ÓLOM,

melylyel az ember sajátkezüleg dughatja be odvas fogát:

Ára 2 ft 10 kr.

Cs. kir. legm. kiv.

ANATHERIN-FOGPÁSZTA.

Ára 1 ft 22 kr.

NÖVÉNY-FOGPOR

Ára 36 kr a. é.

Bizományosok:

Kolozsvártt: Wolff J. és Kudy J. gyógyszeráriában. Tordán: Wolff G. gyógyszerész. Szebenben: Zóhrer és Müller, Steiner gyógyszerész. Brassóban: Fabick János fia és G. János fia. Károly-Fehérvártt: Rusz, Wagner könyvtáros. Segesvártt: Misselbacher J. M. Beszterczén: Dietrich és Fleischer. Dézsen: Kremer S. Déván: Buchler A. Nagy-Váradon: Janky J. Huzzela. Fővároson: Nehrer. M.-Vásárhelyen: Buchler D. és Fogarasi. Balásfalván: Kovrig T. Szászvároson: Specht, Leonhardt J., és Wotich gyógyszer. Szász Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Ifj. Ábrahám Gábor. Debreczenben: Bezler gyógyszer., Salizman, és Czának J. urak.

AZ EV. REF. FÖTANODA KÖNYVNYOMDÁJA. (Belső munkatársak 74 n.)